

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-6-029 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 23-50/958-343
Karar Tarihi : 26.10.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Enes YASAN, Merve KIZILYAR, Berat Hilal GÜLER,
Gülşen Eren PEKGÖZ, Enes PAYLAŞAN, Taner ÇAKIR,
Mehmet TUNÇDEMİR, Reyhan KARAKOÇ POLATTİMUR,
Osman KOÇAK

**C. BAŞVURAN
TARAF**

: - Tümosan Motor ve Traktör San. AŞ
Temsilcisi: Av. Can KURDAK
Kuştepe Mah. Leylak 1. Sok. No:1 Nursanlar İş Merkezi
D:21 Şişli/İstanbul.

D. ŞİKÂyetçi : - Gizlilik Talebi Bulunmaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca hakkında soruşturma yürütülen Tümosan Motor ve Traktör San. AŞ tarafından sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 08.09.2022 tarihli ve 22-41/59-M sayılı kararı ile traktör üretim ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere çeşitli uygulamalar ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddialarına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 21.12.2022 tarihli ve 2022-6-029/ÖA sayılı önaraştırma raporu 05.01.2023 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 23-01/17-M sayı ile içlerinde Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.nin (TÜMOSAN) de bulunduğu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Yürütülmekte olan soruşturma kapsamında TÜMOSAN tarafından sunulan ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 14.02.2023 tarih ve 35660 sayı ile intikal eden yazıda, soruşturma konusu iddialar ile bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Söz konusu talep, Kurulun 23.02.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-10/174-M(2) sayı ile pasif satışların kısıtlanmasına yönelik iddialar bakımından taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına; 23-10/174-M(3) sayı ile diğer ihlal iddialarına yönelik taahhüt sunma taleplerinin reddedilerek mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine karar verilmiştir. Anılan Kurul kararı üzerine TÜMOSAN ile taahhüt görüşmelerine başlanmış olup taahhüt görüşmeleri neticesinde TÜMOSAN'ın nihai taahhüt metni 19.09.2023 tarih ve 42626 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(5) Sunulan taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 20.10.2023 tarihli, 2022-6-029/BN-12 sayılı Bilgi Notu Kurulun 26.10.2023 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

(6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;

- Sunulan taahhütlerin tespit edilen rekabet sorunlarını giderme hususunda elverişli, orantılı ve yeterli olduğu gerekçesiyle kabul edilebileceği ve kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesinin uygun olduğu,
- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek taahhüde konu iddialar bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılması gerektiği,
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesi gerektiği

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taahhüde Konu Rekabet Sorunları

(7) TÛMOSAN'ın, ürünlerinin bayi kanalı aracılığıyla dağıtımını/satışını gerçekleştirmek üzere bayileriyle imzaladığı "Bayilik Sözleşmesi"nde,

(.....TİCARİ SIR.....)

hükümleri yer almaktadır. Sözleşme hükümleri incelendiğinde, TÛMOSAN tarafından bayilere münhasır bölge tahsis edildiği ve bölge dışına gerçekleştirilecek aktif satışların kısıtlandığı anlaşılmaktadır.

(8) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesine göre münhasırlık bulunan hallerde aktif satış yasağı getirilmesi mümkün iken pasif satış yasağı getirilmesi ise anılan Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. Bu çerçevede TÛMOSAN'un bayilere yönelik pasif bir satış yasağı getirip getirmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

(9) Aşağıda, yerinde incelemede elde edilen bulgularda geçen ve bölge ve müşteri kısıtlaması niteliğinde olabilecek yazışmalara yer verilmektedir.

Tespit 1

(10) TÛMOSAN Bölge Satış Müdürü (.....) tarafından TÛMOSAN bayisi (.....)'a gönderilen ve bilgi kısmında Traktör Satış Müdürü (.....)'ın yer aldığı 20.09.2016 tarihli "Bölge ihlaliniz Hk." konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

"Sayın bayimiz,

Anlaşma gereği belirlenmiş olan çalışma bölgeniz dışına çıkararak, Aydın ili Bozdoğan ilçesi Hışımlar mahallesine, 2004 model 55-56 takası ile 6065 sattığınız tespit edilmiştir. Mart ayında da aynı şekilde bölge ihlalinden dolayı uyarılmistiniz.

Ticari kurallar gereği; diğer bayilerin bölgesine fiyat dahi vermemeniz, verilecekse de liste fiyatı vermeniz gerekmektedir.

İlgili traktörün perakende satış primi iptal edilecektir.”

- (11) Tespit 1’de yer alan yazışma incelendiğinde, kendisine tahsis edilen bölge dışına traktör satışı gerçekleştiren bayinin TŪMOSAN tarafından uyarıldığı ve bayinin elde edeceği perakende satış priminin iptal edilerek bayiye yaptırım uygulandığı görülmektedir. Yazışmada TŪMOSAN tarafından, ticari kurallar gereği diğer bayilerin bölgesine fiyat dahi verilmemesi, verilecekse de liste fiyatı verilmesi ifade edilmektedir. Söz konusu ifadelerin, bayiye tahsis edilen bölge dışından traktör satın almak isteyen müşterilere fiyat verilmeyerek ya da kampanyalı/indirimli fiyat söylenmeyerek satışın gerçekleşmesini önlemeye yönelik olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla TŪMOSAN tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı ve bu kısıtlamaya uymayanlara yaptırım uygulandığı şüphesi doğmaktadır.

Tespit 2

- (12) TŪMOSAN Gaziantep bayisine ait (.....) e-posta adresinden TŪMOSAN çalışanı (.....)’a gönderilen 13.09.2022 tarihli ve “Müşteri Şikayeti,” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Belirtmekte olduğunuz müşteri fuar da gelmiş olup traktör pazarlığı yapılmıştır.

Ancak fuar dan sonra bölge ihlali olduğunu fark edip Elimizde hazır bulunan traktör teslim edilmemiş olup hic bir sekilde pazarlığa girilmemiş ve Adıyaman a yönlendirilmiştir.

Müşteri defalarca merkez plazamıza kendisi gelmiş olup defalarca pazarlık yapmak istemiş lakin yapılmamıştır.

En son geldiklerinde plazamızdaki satış temsilcisi ile bölgeyi antep bölgesi dedikleri için pazarlık yapmış olup arazi ve ikamet Adıyaman da olduğu anlaşılınca bölgeye traktör veremeyeceğimizi bildirmiş ve Adıyaman bayisi iletişim kurmalarını istemiş bulunmaktayız.

Biz bölge konusunda ısrar edince müşteri sinirlenip sikayet edeceğini söyleyip plazamızdan ayrılmıştır.”

- (13) Tespit 2’de yer alan yazışma, bölge farklılığı nedeniyle TŪMOSAN Gaziantep bayisinden traktör satın alamayan müşterinin durumu şikâyet etmesi üzerine ilgili bayinin konuya dair açıklamalarını içermektedir. Müşterinin Gaziantep’te düzenlenen traktör fuarına giderek traktör satın almak istediği ve bayi ile pazarlık yapıldığı, fuardan sonra ise müşterinin ikamet adresinin Adıyaman’da olduğunun fark edilerek pazarlığın sonlandırıldığı ve müşterinin Adıyaman bayisine yönlendirildiği anlaşılmaktadır. Yazışmada, müşterinin defalarca Gaziantep bayisine gelerek traktör satın almak istediği ancak bölge farklılığı nedeniyle satışın gerçekleştirilmediği ifade edilmektedir. Söz konusu belge, TŪMOSAN tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı şüphesini doğurmaktadır.

Tespit 3

- (14) TŪMOSAN çalışanı (.....) tarafından TŪMOSAN çalışanı (.....)’a gönderilen 17.10.2022 tarihli ve “3. Bölge Meclisi Toplantı Tutanağı” konulu yazışmanın ekinde bulunan “BÖLGE BAYİ TEMSİLCİLERİ MECLİS TOPLANTISI TOPLANTI TUTANAK FORMU 09.09.2022.xlsx” isimli belgede şu ifadeler yer almaktadır:

Tutanak, Madde 91:

"Bölge ihlallerinin yapılmaması amacıyla caydırıcı cezai yaptırımların uygulanması

1.Toplantı Değerlendirmeleri:Konu ile ilgili değerlendirme yapılacağı ve bülten ile bildirileceği bilgisi verilmiştir.

*2.Toplantı Değerlendirmeleri: Bayiler sürekli sözlü uyarı yöntemiyle uyarılmaktadır. Bayilere verilen ruhsat primleri bayilik bölgesine yapılan ürünler için verilmekte olduğu için **bölge dışı yapılan satışlarda bayinin o traktörden prim hakkı iptal edilmektedir.**"*

- (15) Tespit 3'te yer alan ifadeler, Tespit 1'e benzer şekilde TUMOSAN tarafından bölge dışına satış gerçekleştiren bayilerin önlenmeye çalışıldığını ve bu amaçla bölge dışı satışlarda bayinin kazanacağı prim hakkının iptal edildiğini göstermektedir. Bölge dışı satış gerçekleştiren tüm bayilere yaptırım uygulanması, TUMOSAN tarafından aktif/pasif satış ayrımı gözetilmediği ve bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı şüphesini doğurmaktadır.

Tespit 4

- (16) TUMOSAN çalışanı (.....)'ın bilgisayarında yapılan yerinde incelemede elde edilen "TD-ST-00000915 SATIŞ MÜDÜRLÜĞÜ SEYAHAT RAPORU 11" isimli belgede şu ifadeler bulunmaktadır:

"23. Haftada Niğde, Kayseri ve Yozgat bayilerine ziyaretim oldu.

*...Yerköy ve Şefaattli ilçesi için (.....)' un birlikte ortak çalıştıkları (.....) ziyaret edildi. (.....)'e bölgelerine traktör satması gerektiğini bölge dışı satış yapması sonucu bölgedeki bayi ile sorun yaşayacağını ilettim. (.....), bilerek ve isteyerek 1 Adet 8105 model traktör sattığını Yozgat bayisinin Yerköy ve Şefaattli ye traktör satar ise bu şekilde satışlarının devam edeceğini **bölgeden müşteri geldiği sürece satacağını iletti. (.....)e eğer bu şekilde çalışmaya devam etmesi doğrultusunda bölge hakkında radikal kararlar almak zorunda kalacağımı ilettim."***

- (17) Tespit 4'te yer alan belge, TUMOSAN yetkilisi tarafından bayilere düzenlenen ziyaret raporundan oluşmaktadır. Raporda, Yozgat bayisinin bölgesine satış gerçekleştiren ve Yerköy-Şefaattli ilçelerinde yetkili olan bayinin uyarıldığı, bayinin ise Yozgat bayisinin de kendi bölgesine traktör satmasına karşılık vermek amacıyla satış gerçekleştirdiğini ifade ettiği görülmektedir. Yozgat bölgesinden müşteri geldiği sürece traktör satmaya devam edeceğini söyleyen bayinin, bu şekilde çalışmaya devam etmesi halinde bölge hakkında radikal kararlar alınacağı ifade edilerek uyarılması dikkat çekmektedir. Nitekim bölge dışından gelen müşterilere bayi tarafından traktör satılması pasif satış niteliğindedir. Bayinin bu ifadeler üzerine TUMOSAN yetkilisince uyarılması, TUMOSAN tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı şüphesi oluşturmaktadır.
- (18) Yukarıda yer verilen tespitler bir bütün olarak ele alındığında,

- Bayilerin bölge dışından gelen müşterilere fiyat verilmemesi veya yalnızca liste fiyatı verilmesi konusunda uyarılması,
- Farklı bölgeden gelen müşterilere traktör satışı gerçekleştirilmeyerek müşterilerin ilgili bölgedeki bayiye yönlendirilmesi,
- Bölge dışı satış gerçekleştiren bayilerin elde edeceği primlerin, satışın aktif-pasif satış niteliği gözetilmeksizin iptal edilmesi suretiyle bayilere yaptırım uygulanması ve
- Bölge dışından müşteri geldikçe satış gerçekleştireceğini söyleyen bayinin uyarılması

eylemlerinin, TUMOSAN tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlanmasınının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir rekabet sorunu teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

- (19) Ayrıca, soruşturma sürecinde TMOSAN ile yürütülen taahhüt görüşmeleri esnasında, teşebbüsün Bayilik Sözleşmesi'nde bayilere yönelik rekabet etmeme ykmllg getirildiği tespit edilmiştir. Aşağıda sözleşmenin ilgili maddelerine yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (20) TMOSAN ile bayileri arasında akdedilen "Ek Bayilik Sözleşmesi"nde, asıl sözleşmede yer alan sözleşmenin süresine ilişkin 26. maddenin aşağıdaki gibi değiştirildiği görülmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (21) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi be yılı aan rekabet etmeme ykmllgne muafiyet sağlanmayacağı düzenlenmektedir. Dikey Anlamalara İlişkin Kılavuz'un 40. paragrafında, be yıllık süreyi açacak şekilde zımnen yenilenebilen rekabet etmeme yükümlülüklerinin grup muafiyeti kapsamında olmadığı, süresi be yılı amayan veya be yıldan sonraki uzatmanın her iki tarafın açık iradesi ile mümkün olduğu ve alıcının be yıllık süre sonunda rekabet etmeme şartına son vermesini engelleyen herhangi bir durumun olmadığı hallerde rekabet etmeme ykmllgnn grup muafiyetinden yararlanacağı belirtilmektedir. Ayrıca, anlaşmanın her yıl yenilenebilmesi için tarafların açıkça iradelerini birbirlerine bildirmeleri zorunlu ise anlaşmanın belirsiz süreli sayılmayacağı ifade edilmektedir.
- (22) Bayilik Sözleşmesinin "Rekabet Yasağı" başlıklı 18. maddesinde, TMOSAN tarafından bayilere rekabet etmeme ykmllg getirildiği, bununla beraber söz konusu ykmllgn süresine dair herhangi bir açıklık bulunmadığı görülmektedir. Dolayısıyla bahse konu rekabet etmeme ykmllgnn sağlayıcı ve alıcı arasındaki sözleşme geçerli olduğu sürece uygulandığı kabul edilebilecektir. Bu çerçevede sözleşmenin geçerli olduğu srenin ortaya konulması önem taşımaktadır. Ek Bayilik Sözleşmesi ile değişik, Bayilik Sözleşmesinin "Sözleşmenin Süresi" başlıklı 26. maddesinde, sözleşmenin ilgili yılın sonuna kadar geçerli olacağı, taraflardan herhangi birinin sözleşmenin sona ermesinden 15 gün öncesine dek sözleşmenin yenilenmemesine ilişkin bir talebi bulunmaması halinde sözleşmenin kendiliğinden birer yıllık sreler ile yenileneceği düzenlenmektedir. Yukarıda yer verilen Tebliğ hükümleri ve Kılavuz kapsamında taraflar arasında zımnen yenilenebilen sözleşme bulunması nedeniyle, sözleşmede yer alan rekabet etmeme ykmllgnn 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.
- (23) Yine ayrıca soruşturma sürecinde TMOSAN ile yürütülen taahhüt görüşmeleri esnasında, teşebbüsün Bayilik Sözleşmesi'nde bayilere yönelik yetkisiz dağıtıcılara satış geekletirmeme ykmllg getirildiği tespit edilmiştir. Aşağıda sözleşmenin ilgili maddelerine yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (24) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde sağlayıcı tarafından alıcının yetkili olmayan dağıtıcılara satış yapmasının engellenebilmesi ancak seçici dağıtım sisteminin benimsenmesi halinde mümkündür. TŪMOSAN'ın Bayilik Sözleşmesi incelendiğinde, bayilerin pazarlama ve satış yöntemlerine, reklam ve tanıtım faaliyetlerine ve istihdam ettiği personelin yeterlilik ve eğitimine yönelik bazı hükümler yer aldığı görülmektedir. Söz konusu hükümlerin, TŪMOSAN'ın bayilerine uyguladığı önceden belirlenen objektif ve eşit kriterler olmayıp sübjektif ve çerçeve hükümler olduğu, söz konusu sözleşme hükümlerinin ticari hayatın olağan akışı içinde sağlayıcının bayilerinden beklemesinin makul genel kriterler olarak değerlendirilebileceği ve bu kapsamda Bayilik Sözleşmesi'nde seçici dağıtım sisteminin tercih edilmediği değerlendirilmektedir. Keza TŪMOSAN tarafından gönderilen ve dağıtım sisteminin açıklandığı cevabi yazıda da seçici dağıtım sistemine ilişkin herhangi bir açıklamaya yer verilmemiş, bayi atama süreçlerinde gözetildiği ifade edilen hususların da nitel veya nicel herhangi bir kritere vücut vermediği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, Bayilik Sözleşmesi'nin 8.18. maddesiyle bayilere perakende satış yapan üçüncü şahıslara, başka bir deyişle toptan alım yapacak olan potansiyel müşterilere mal satmama yönünde getirilen yükümlülüğün; 3.7. maddesinde yer alan ve müşteri ifadesinden son kullanıcının anlaşılması gerektiği yönündeki hükmün ve son olarak 9.4. maddesinde yer alan ve bayilerin toptan ürün satamamasına ilişkin hükmün, bayilerin toptan alım yapabilecek yetkisiz dağıtıcılara satışlarının engellenmesi anlamına gelebileceği ve bu nedenle 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine aykırılık teşkil edebileceği değerlendirilmektedir.
- (25) Yerinde incelemede elde edilen ve yukarıda yer verilen belge ve bilgiler birlikte değerlendirildiğinde, TŪMOSAN'ın bayilerinin pasif satışlarını kısıtlanmasına, bayilerinin yetkisiz dağıtıcılara yapacağı satışları kısıtlamasına ve bayilere belirsiz süreli rekabet etmeme yükümlüğü getirmesine ilişkin eylemleri, 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmektedir. Teşebbüsün söz konusu rekabet sorunlarını gidermeye yönelik taahhüt sunduğu dikkate alınarak, anılan eylemler hakkında ayrıca muafiyet değerlendirmesi yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2. Taahhüt Başvurusu ve Değerlendirilmesi

H.2.1. TŪMOSAN Tarafından Sunulan Taahhüt Metni

- (26) TŪMOSAN tarafından dosya kapsamındaki olası rekabet sorunlarını engellemeye yönelik olarak sunulan ve 19.09.2023 tarih ve 42626 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan nihai taahhüt metni aşağıdaki gibidir:

"A. Soruşturma Bildirimi Eki Kapsamında Kurul Tarafından Tespit Edilen ve Taahhüt Metnine Konu Rekabet Sorunları

Müvekkile şirkete tebliğ edilen 16.01.2023 tarihli Soruşturma Bildirimi ekinde pasif satış kısıtlamaları iddia ve isnadı ile ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen rekabet sorunları özetle şöyledir:

- Bayiler tarafından bölge dışından gelen müşterilere fiyat verilmemesi,
- Farklı bölgeden gelen müşterilere satış gerçekleştirilmeksizin bayiler tarafından müşterilerin ilgili bölgedeki bayilere yönlendirilmesi,
- Bölge dışı satış gerçekleştiren bayilerin elde edeceği primlerin iptal süreçlerinde, satışın aktif-pasif satış niteliği netleştirilmeden süreçlerin yürütülmesi ve
- Bölge dışından müşteri geldikçe satış gerçekleştireceğini söyleyen bayinin aktif-pasif satış ayırımına ilişkin detaylı bir inceleme yapılmaksızın uyarılması.

B. Sunulan Taahhütlerin Niteliği

Yukarıda belirtilen rekabetçi endişelerin/sorunların ayrı ayrı ve/veya birlikte tam anlamıyla giderebilmesi amacıyla müvekkil şirket Tümosan tarafından aşağıdaki hususlarda davranışsal taahhütler sunulmaktadır.

C. Taahhüt Metni Kapsamında Sunulan Taahhütler

1. Çerçeve bayilik sözleşmesinin dizaynı: Tümosan ile Bayileri arasında imzalanan Çerçeve Bayilik Sözleşmesi'nde ("Sözleşme") belirlenen bölgede münhasır bayi görevlendirilmesi söz konusudur. Münhasır bayilerin birbirlerinin münhasır bölgelerine yönelik aktif satışlarının kısıtlanması söz konusu olmakla birlikte, Sözleşme'de herhangi bir şekilde öngörülen pasif satış kısıtlaması yoktur.

(i) Bununla birlikte, herhangi bir şüpheye mahal vermemek için aktif satış ve pasif satış kavramları ve kapsamı Sözleşme içerisinde mevzuata tamamen uygun bir şekilde açıkça tanımlanarak, rekabetçi endişelerin tümünü giderecek şekilde münhasır dağıtımın pasif satışları kapsamına almadığı, münhasır bölge içinde ve dışında pasif satışların yasak olmadığı ve fiili uygulamalar da bu kapsamda olmak üzere, pasif satışların (doğrudan/dolaylı olarak) Tümosan tarafından hiçbir şekilde kısıtlanamayacağı açıkça Sözleşme metnine dâhil edilecektir.

(ii) Ek olarak Sözleşme'nin 3.7., 9.4. ve 8.18. maddeleri revize edilerek, bayilerin perakende satış yapan üçüncü şahıslara ürün satışı yapmalarına müdahale anlamına gelebilecek hususlar Sözleşme metninden çıkartılacaktır.

(iii) Sözleşmenin 26. maddesi revize edilerek, Sözleşme'nin Tümosan'ın bildirim doğrultusunda birer yıllık sürelerle yenilenebileceğine ilişkin düzenleme Sözleşme'den çıkartılacak, Sözleşme'nin yalnızca karşılıklı yazılı mutabakat halinde uzatılabileceği hususu Sözleşme'ye eklenecektir. Bu kapsamda Sözleşme'de bulunan rekabet etmeme maddesinin mevzuata uygunluğu kapsamında herhangi bir tereddüt kalmayacaktır.

Akdedilecek ek sözleşme ve yeni sözleşmelerde bahsi geçen hükümlere yer verilmesi sağlanacaktır.

Bu süreç, mevcut bayiler ile ek sözleşmeler veya yeni sözleşmeler akdedilmesi suretiyle ilgili hükümlerin Sözleşme ilişkisine dâhil edilmesi şeklinde icra edilecektir. Tümosan'ın ileride yeni bayileri ile imzalayacağı sözleşmeleri de işbu esaslara uygun hale gelmiş olacaktır.

Bayiler ile akdedilmesi taahhüt edilen Ek Sözleşme Ek-1'de, Yeni Sözleşme ise Ek-2'de sunulmuştur.

2. Uygulanan prim iptal sisteminin münhasıran bayilerin aktif satış yasağını ihlal etmesine özgülenmesi: Halihazırda ilgili bayi, öngörülen primlere satış [ruhsat çıkartılması (trafik siciline kayıt)] ile birlikte hak kazanmakta olup, primlerin ödenmesinde ruhsat çıkartılan satışların bölge içinde veya dışında gerçekleştirilmesi şeklinde bir ayırım yapılmamaktadır. Bölge dışına aktif satış suretiyle gerçekleştirilen satışlar, Bayi'nin Sözleşme kapsamı dışında olduğundan ve Sözleşme'ye de aykırı olduğundan şikayetler üzerine gerçekleştirilen incelemeler akabinde prim iptalleri gerçekleştirilebilmektedir.

Prim iptali konusundaki rekabetçi kaygıların giderilebilmesi amacıyla öncelikle bu husustaki Sözleşme maddeleri, herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek şekilde, bölge dışına aktif satış yasağının ihlal edildiği durumlara özgülenecektir. Bölge dışına yapılacak aktif satışlarda prim verilmeyeceği ve tespit halinde primin iptal edileceği

açıkça öngörülerek, prim iptalinin münhasıran aktif satış yasağının ihlali halinde uygulanan gerçek bir yaptırım niteliği kazanması sağlanacaktır. Böylelikle anılan prim iptali yaptırımı bölge dışına aktif satış yasağının ihlal edilmemesi (bayilerin buna güdülenmesi) için öngörülen bir yaptırım niteliğini kazanacaktır.

Bu duruma, yani prim iptal sisteminin yalnızca bölge dışına aktif satış yasağının ihlali halinde uygulanabileceğine, Sözleşme ekindeki prim listesinde açıkça yer verilecektir. Bu kapsamda, prim sistemi konusundaki değişiklik Bayiler ile akdedilmesi taahhüt edilen Ek Sözleşme ve Yeni Sözleşme'de gerçekleştirilmiş olup, Ek-1'deki Ek Sözleşme ekinde ve Ek-2'deki Yeni Sözleşme ekinde uygulanması planlanan Prim ve İskonto Sistemi de sunulmuştur.

3. Bayilere yönelik olarak hazırlanan duyuru ile pasif satışların yasak olmadığı ve Tümosan tarafından doğrudan/dolaylı olarak kısıtlanamayacağına açıkça ifade edilmesi: Pasif satışların serbestçe ve hiçbir kısıtlamaya tâbi olmaksızın yapılabileceği (1) no'lu taahhütte ifade edilen sözleşme/ek sözleşmeler dışında da (duyuru formatında) Bayilere duyurulacaktır. Hazırlanan bu metin içerisinde; (i) bölge dışından gelen müşterilere fiyat verilmemesi uygulamasına kesinlikle son verilmesi gerektiği, (ii) bölge dışından gelen müşterinin ilgili bayiye yönlendirilmesi şeklindeki uygulamanın hukuken yasaklanan bir davranış olmakla, bayinin aktif çabası olmaksızın bölge dışındaki müşterinin bayiye ulaşması halinde bayi tarafından serbestçe satış yapılabileceği, (iii) bölge dışından gelen müşterilere satış yapılmayacağı yönündeki uyarı uygulamasının yapılmayacağı ve (iv) bayinin yetkili olmayan dağıtıcılara Çerçeve Bayilik Sözleşmesi şartlarına uygun olarak satış yapmasının kısıtlanmadığı açıkça ifade edilecektir.

Bu yapılırken bahsi geçen metnin bayiler tarafından elektronik ortamda alındığı tevsik edilecektir. Diğer bir ifadeyle, metnin sadece duyurulması ile kalınmayacak, metnin bayiye ulaştığı da ortaya konulacaktır. Elektronik ortamda konu metnin bir kısım bayilere iletilmemesi halinde fiziken ilgili metin bayilere alındı karşılığında teslim edilecektir.

Ayrıca, konu duyuruya aykırılığın mevzuata aykırılık doğurabileceği, rekabet hukuku mevzuatına ve bu mevzuata uygun şekilde hazırlanan duyurulara aykırı davranılmaması gerektiği duyuruda ifade edilecektir.

Konu duyuru, daimi olarak Tümosan Bayi Portalı'nda yer alacak ve uyum takip edilecektir.

Bayilere gerçekleştirilmesi taahhüt edilen duyuru Ek-3'de sunulmuştur.

4. Tümosan ve bayilerin ilgili çalışanlarının düzenli olarak (genel ve taahhütte yer alan hususlarla ilgili) rekabet uyum programı ya da rekabet hukuku eğitimi sürecine dâhil edilmesi: Tümosan nezdinde ve bayilerdeki rekabet hukuku bilincinin gelişebilmesi adına rekabet hukuku eğitimi program/ları düzenlenecektir. Bu kapsamda Tümosan'ın satış, pazarlama ve operasyon ekipleri ile bayilerine yönelik olarak rekabet hukuku eğitim programı düzenlenecektir.

D. Sunulan Taahhütlerin Yerine Getirilme Süresi

Taahhütler, Kurul tarafından taahhütlerin kabulüne dair kısa kararın müvekkil şirkete tebliğini müteakip 3 (üç) ay içerisinde uygulanacaktır.

E. Taahhütlerin İfasının Denetimi ve İzleme Mekanizması

- Denetim / izleme mekanizması: Taahhüdün Kurul tarafından kabulüne dair kısa kararın müvekkil şirkete tebliğini müteakip üçüncü ayın sonunda aşağıda belirtilen usul ve prosedürler doğrultusunda izleme döneminin sona erdirilmesi sürece ilişkin nihai rapor sunulması planlanmaktadır.

1 no'lu taahhüt ile ilgili, imzalanan Ek Sözleşmeler/Yeni Sözleşmeler Kurul'a sunulacak taahhütlerin yerine getirildiği tevsik edilip izleme süreci sona erdirilecektir.

2 no'lu taahhüt ile ilgili prim sisteminde yukarıda yapılması plânlanan tüm değişiklikleri gösterir Ek Sözleşme/Yeni Sözleşme ekindeki Prim ve İskonto Sistemi Kurul'a sunulacak taahhütlerin yerine getirildiği tevsik edilip, izleme süreci sona erdirilecektir. İzleme süreci sonrasında 2 no'lu taahhüt kapsamında ruhsat bazlı prim sisteminde

değişiklik yapılması halinde, değişiklikler bölge dışına pasif satışı kısıtlamayacak şekilde kurgulanacaktır.

3 no'lu taahhüt ile ilgili duyurunun yayımlandığı ve Bayiler tarafından duyuruya erişim sağlandığı Kurul'a sunularak taahhütlerin yerine getirildiği tevsik edilip izleme süreci sona erdirilecektir

4 no'lu taahhüt ile ilgili, eğitimin tamamlanmasına dair dokümanlar, Kurul'a sunularak taahhütlerin yerine getirildiği tevsik edilip izleme süreci sona erdirilecektir. Kuruma tevsik: Tüm taahhütler yerine getirildikten sonra Kurum nezdinde ayrıca tevsik edilecektir.

- Taahhüdün piyasaya etkisi: (1) no'lu maddedeki taahhüt ile pasif satış kısıtlaması isnadına konu Bayiler ile Tümosan arasındaki ilişkide pasif satışın serbest olduğu ve aktif satış – pasif satış farklılıkları Bayilere izah edilerek, Bayilerin pasif satış serbestisine dair bilgi sahibi olması ve pasif satışın akdi olarak da serbest olduğunun açıkça ifade edilmesi sağlanacaktır.

(2) no'lu maddedeki taahhüt ile bölge dışına yapılacak aktif satışlarda prim verilmeyeceği ve tespit halinde primin iptal edileceği ifade edilerek, prim iptalinin gerçek bir yaptırım niteliği kazanması sağlanacaktır. Böylelikle anılan prim iptali yaptırımı bölge dışına aktif satış yasağının ihlal edilmemesi (bayilerin buna güdülenmesi) için öngörülen bir yaptırım niteliğini kazanacaktır.

(1) no'lu taahhütteki bilgilendirmeye ek olarak, (3) no'lu taahhüt ile bilgilendirme güçlendirilecek, ayrıca pasif satışa ilişkin konu duyuru yahut kılavuzlara aykırılığın mevzuata aykırılık doğurabileceği, kılavuzlara aykırı davranıldığına tespitinin Tümosan tarafından bayilik sözleşmesinin sona erdirilmesi için haklı bir gerekçe olacağı ifade edilecektir. Bu da (2) no'lu taahhüde ek bir güdülenme yaratacak ve davranış şekli olarak Bayi'ye yönelik tanımlamalar gerçekleştirilecektir.

(4) no'lu taahhüt ile Tümosan çalışanları ve bayilerdeki rekabet hukuku bilincinin geliştirilmesi adına eğitim verilecek ve diğer taahhütler ile pasif satış kısıtlaması gerçekleştirilmemesine dair hukuki gerekçe tüm paydaşlara anlatılarak, bu kuralları özümsemeleri/içselleştirmeleri sağlanacaktır.

Tüm bu taahhütlerin ifası ile, Tümosan çalışan, bayi ve paydaşlarının aktif satış – pasif satış ayrımı farkına varması, pasif satışlara yönelik rekabet hukukuna uygun davranış biçimlerinin belirlenmesi, pasif satışlarda Tümosan tarafından bayilerine yönelik hiçbir satış kısıtlaması gerçekleştirilmemesi ve Bayilerin pasif satış kısıtlaması gerçekleştirilmesi halinde Tümosan tarafından akdi müeyyide uygulanması; eğitim ile pasif satışlara dair rekabet hukuku düzenlemelerinin özümsemesi sağlanacaktır. Yine bu uygulamalarla pasif satış yasağının meydana getirebileceği tüm rekabet karşıtı sorunların giderilebileceği değerlendirilmektedir.

Tümosan taahhüt metninde yer alan ticari uygulamalarla esasen pasif satış yasağına tamamen uygun şekilde davranacağını ve aksi davranış/lardan kaçınacağını taahhüt etmektedir. Yukarıda detaylı olarak açıklanan davranışsal taahhütlerin pasif satışların kısıtlanması isnadı kapsamındaki rekabetçi sorunları/kaygıları tamamen giderebileceğini ve müvekkil şirket tarafından sunulan taahhütlerin Kurul tarafından kabul edilerek bağlayıcı hale getirilmesi halinde tam ve eksiksiz olarak uygulanacağını kabul, beyan ve taahhüt ederiz.”

- (27) Yukarıda verilen taahhüt metni kapsamında, TÜMOSAN'ın Bayilik Sözleşmesi'nin değişiklik öncesi ve sonrasındaki ilgili maddelerine aşağıda karşılaştırmalı olarak yer verilmektedir:

Mevcut Bayilik Sözleşmesi	Taahhüt Edilen Değişiklik Sonrası Bayilik Sözleşmesi ¹
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)

(28) TŪMOSAN tarafından bayilere gönderilecek olan Duyuru Metni ise ařağıdaki gibidir:

“Bayi Duyuru Metni

Sayın Bayilerimiz,

Bildiğiniz üzere TŪmosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Őirketi (“Őirketimiz” veya “TŪmosan”) olarak bŪnyemizdeki tŪm faaliyetlerin Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’a ve ikincil dŪzenlemelere (“Rekabet Mevzuatı”) uygun olarak yŪrŪtŪlmesini amaçlamaktayız. Bu baęlamda TŪmosan alıřanlarının ve Bayilerinin satıř ve pazarlama faaliyetlerini Rekabet Mevzuatı’na uygun Őekilde yŪrŪtmeleri beklenmektedir.

Őirketimiz tarafından yapılan değerlendirmeler neticesinde satış ve pazarlama faaliyetleriyle ilgili olarak aktif – pasif satış sŪreleri hakkında bilgilendirme yapılmasının rekabet hukuku uyum bilincinin gelişmesi bakımından faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Bir bayinin mŪnhasır bŪlgesindeki veya mŪnhasır mŪřteri grubundaki mŪnferit mŪřterilere, bařka bir bayi tarafından, mektup veya ziyaret gibi doęrudan pazarlama yŪntemleriyle gerçekleřtirilen satıřlar “aktif satıř” olarak deęerlendirilmektedir. Ayrıca, dięer bir bayinin bŪlgesinde satıř yeri veya daęıtım deposu kurmak da aktif satıř kapsamındadır. Bařka bir bayiyeye tahsis edilmiř bŪlgedeki veya mŪřteri gruplarındaki mŪřterileri doęrudan hedefleyen reklamlar veya promosyonlar da dięer aktif satıř yŪntemleri arasında sayılabilir. Bařka bir bayinin mŪnhasır bŪlgesindeki veya mŪřteri grubundaki mŪřterilere elektronik posta gŪnderilmesi, sŵz konusu mŪřterilerden bŵyle bir talep gelmedięi sŪrece, aktif satıř yŪntemi olarak deęerlendirilecektir. Katalog gŪnderme suretiyle yapılan satıřların deęerlendirilmesinde de aynı yaklařım uygulanacaktır.

¹ Koyu renkli ifadeler değişiklik sonrasında sŵzleřmeye eklenen ifadelere karşılık gelmektedir.

Başka bir bayinin bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve bayinin aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamak, malın teslimatı müşterinin adresine götürülerek yapılsa dahi, "pasif satış" anlamına gelmektedir. Medya aracılığı ile yapılan genel nitelikli reklamlar veya promosyonlar da pasif satış yöntemi olarak değerlendirilecektir. İnternet ve benzeri yollarla yapılan, farklı bayilerin bölgesini doğrudan hedeflemeyen satış ve pazarlama faaliyetleri de pasif satış olarak değerlendirilecektir.

Bildiğiniz üzere Şirketimiz'le imzaladığınız Çerçeve Bayilik Sözleşmesi'nde tanımlanan Satış Bölgesi / Müşteri Grubu dışına aktif satış uygulamalarının sınırlandırılmasına ilişkin olarak birtakım düzenlemeler bulunmaktadır. Bu sınırlandırmalar, Rekabet Mevzuatı'na uygun nitelikte olup satış ve pazarlama faaliyetlerinde bu hususlara dikkat edilmesi önem arz etmektedir. Bununla birlikte Çerçeve Bayilik Sözleşmesi'nde pasif satışların doğrudan, dolaylı veya fiili olarak kısıtlanmasına ilişkin olarak herhangi bir sınırlandırma bulunmamaktadır. Pasif satış yöntemiyle yapılan satışlarda Şirketimiz tarafından siz değerli bayilerimize yönelik olarak herhangi bir yaptırım uygulanması da söz konusu değildir.

Bu bağlamda siz değerli Bayilerimizden de satış ve pazarlama süreçlerinizde aşağıdaki hususlara azami özen gösterilmesini talep etmekteyiz:

- 1- Bayinin aktif çabası olmaksızın münhasır bölgesi dışından gelen müşterilere fiyat verilmemesi şeklinde uygulamalarda bulunulmamalıdır,
- 2- Bayinin aktif çabası olmaksızın münhasır bölgesi dışından gelen müşteriler, müşterinin ikamet adresindeki ilgili bayiye yönlendirilmemelidir,
- 3- Bayinin aktif çabası olmaksızın münhasır bölgesi dışındaki müşterinin bayiye ulaşması halinde bayi tarafından satış yapılması herhangi bir sınırlandırmaya tabi değildir, bayi serbestçe ilgili müşteriye satış yapabilecektir,
- 4- Bayinin aktif çabası olmaksızın münhasır bölgesi dışından gelen müşterilere satış yapılması halinde Şirketimiz tarafından herhangi bir uyarıda veya yaptırımda bulunulmayacaktır.
- 5- Bayinin yetkili olmayan dağıtıcılara Çerçeve Bayilik Sözleşmesi'ne uygun olarak satış yapmasına ilişkin olarak herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

Şirketimizin tüm faaliyetlerinde Rekabet Mevzuatı'na uyumlu bir şekilde hareket etmeyi ilke edindiğini bir kez daha hatırlatır, siz değerli paydaşlarımızdan da aynı hassasiyeti beklediğimizi belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi"

H.2.2. Taahhüt Metninin Değerlendirilmesi

- (29) Taahhüt müessesesi 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'a dercedilerek Türk Rekabet Hukuku uygulamasında yer bulmuştur. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

"Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

- (30) Bu doğrultuda, 2021/2 sayılı Tebliğ, 16.03.2021 tarih ve 31425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesi ise şu şekildedir:

“Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanun’un 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır.”

- (31) 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Tanımlar” başlıklı 4. maddesi açık ve ağır ihlallere konu olan hususları;

“Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabeti doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri”

olarak düzenlemiştir.

- (32) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda TÛMOSAN’ın gerçekleştirdiği eylemlerin bayilerin pasif satışlarının kısıtlanması, bayilerin yetkisiz dağıtıcılara yapacağı satışların kısıtlanması ve bayilere belirsiz süreli rekabet etmeme yükümlüğü getirilmesi niteliğinde olabileceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede dosya konusu iddiaların anılan Tebliğ’in 4. maddesinde sayılan açık ve ağır ihlal kapsamına girmediği, dolayısıyla TÛMOSAN’ın taahhüt sunmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir².

- (33) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi sınırlamaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Taahhüt Sürecinin Başlatılması” başlıklı 5. maddesi;

“(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır.”

hükmünü içermektedir.

- (34) Soruşturma Bildiriminin TÛMOSAN tarafından 18.01.2023 tarihinde tebellüğ edildiği, TÛMOSAN tarafından yapılan taahhüt başvurusunun ise 14.02.2023 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiği görülmektedir. Bu kapsamda 2021/2 sayılı Tebliğ’in 5.

² Bunun yanı sıra TÛMOSAN hakkında öne sürülen, rakip teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve/veya bilgi değişimine ilişkin açık ve ağır ihlal iddiaları dosya kapsamında gerçekleştirilen taahhüt görüşmelerinin konusunu oluşturmamakta, bahsi geçen iddialar hakkında soruşturma süreci devam etmektedir.

maddesine istinaden, teşebbüsün taahhüt başvurusunu süresi içinde yaptığı değerlendirilmektedir.

- (35) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası:
"Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır ..." hükmünü amirdir.
- (36) Bu doğrultuda taahhüt metni ve maddelerine ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.
- (37) TÛMOSAN tarafından sunulan taahhüt metninin C. başlığının 1. maddesinde; TÛMOSAN ile bayileri arasında imzalanan Çerçeve Bayilik Sözleşmesi'nin (Sözleşme) dizaynı kapsamında, Sözleşme'de yer alan belirlenen bölgede münhasır bayi görevlendirmesinin ve bayilerin birbirlerinin münhasır bölgelerine yönelik aktif satışlarının kısıtlanmasının söz konusu olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte taahhüt metninin 1/i. maddesinde; herhangi bir şüpheye mahal vermemek adına aktif satış ve pasif satış kavramlarının ve kapsamının Sözleşme'nin içeriğinde mevzuata uygun bir şekilde açıkça tanımlanacağı, rekabetçi endişelerin tümünü giderecek şekilde münhasır dağıtım ağının pasif satışları kapsamadığının, münhasır bölge içinde ve dışında pasif satışların yasak olmadığı ve fiili uygulamalarda bu kapsamda olmak üzere, doğrudan ya da dolaylı olarak pasif satışların hiçbir şekilde kısıtlanamayacağı açıkça sözleşme metnine dâhil edileceği taahhüt edilmiştir. Söz konusu değişiklik ile pasif satış serbestisine sözleşmesel açıklık getirileceği, uygulamadaki yanlış anlaşılmanın önüne geçileceği ve hukuki belirliliğin artacağı öngörülmektedir. Bu kapsamda TÛMOSAN tarafından sunulan taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.
- (38) TÛMOSAN tarafından sunulan taahhüt metninin 1/ii. maddesi; Bayilik Sözleşmesi'nin 3.7., 9.4. ve 8.18. maddelerinde tadil protokolü vasıtasıyla yapılacak değişikliğe ilişkindir. İlgili değişiklikler sırasıyla madde metinlerinde yer alan bayilerin son kullanıcı olarak tanımlanması nedeniyle bayilerin yetkisiz dağıtıcılara yapacağı satışlara, bayinin toptan ürün satımı engellenerek bayinin toptan alım yapmak isteyen yetkisiz dağıtıcılara satışlarına ve bayilerin perakende satış yapan üçüncü şahıslara ürün satışı yapmalarına müdahale anlamına gelebilecek hususların sözleşme metninden çıkarılacağını içermektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında yetkisiz dağıtıcılara satışın engellenmesi ancak teşebbüsün seçici dağıtım sistemini benimsemesi durumunda mümkündür. TÛMOSAN'ın seçici dağıtım sistemini uygulamadığı göz önünde bulundurulduğunda, perakende satış yapan üçüncü kişilere mal satışına yönelik müdahalelerin sözleşme metninden çıkarılmasına yönelik söz konusu değişikliğin mevcut dosya kapsamında yer alan rekabetçi endişeleri gidereceği ve TÛMOSAN tarafından sunulan taahhüdün uygun ve yeterli olduğu kanaatine ulaşılmaktadır.
- (39) TÛMOSAN tarafından sunulan taahhüt metninin 1/iii. maddesi Sözleşme'nin 26. maddesinde tadil protokolü vasıtasıyla sözleşme süresinde yapılacak değişikliğe ilişkindir. Değişiklik, rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin ilgili maddenin, mevzuata uygun hale getirilmesi için Sözleşme'nin yalnızca karşılıklı yazılı mutabakat halinde uzatılabileceğini içermektedir. Söz konusu değişiklik ile sözleşmenin ancak karşılıklı irade beyanı ile yenilenebileceği hükme bağlanmakta, dolayısıyla sözleşme belirli süreli hale getirilmektedir. Değişiklik neticesinde Sözleşme'de yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine uygun hale geleceği görülmekte olup taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

- (40) TMOSAN tarafından sunulan taahhüt metninin 2. maddesi; Sözleşme'nin "İskonto ve Prim" başlıklı 7. maddesinde tadil protokolü vasıtasıyla yapılacak değişikliğe ilişkindir. İlgili madde, prim iptali konusundaki rekabetçi kaygıların giderilebilmesi amacıyla bu husustaki Sözleşme maddelerinin, herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek Şekilde bölge dışına aktif satış yasağının ihlal edildiği durumlara zgleneceğine ilişkindir. Prim iptal sisteminin, münhasır bölgeler dışına gerçekleştirilen aktif satışlara zglenmesinin ve pasif satışlara yönelik herhangi bir yaptırımın olmadığının sözleşmelerde açıkça yer almasının bayilerin pasif satışlar hususundaki tereddütlerini gidererek bayiler açısından öngörülebilirlik sağlayacağı, dolayısıyla TMOSAN tarafından sunulan ilgili taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.
- (41) TMOSAN tarafından sunulan taahhüt metninin 3. maddesinde; bayilere yönelik olarak hazırlanan duyuru ile pasif satışların yasak olmadığının ve TMOSAN tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak kısıtlanamayacağının açıkça ifade edileceği taahhüt edilmektedir. Duyuru metninde, bölge dışından gelen müşterilere fiyat verilmemesi uygulamasına son verilmesi gerektiği, bölge dışından gelen müşterinin ilgili bayiye yönlendirilmesi Şeklindeki uygulamanın hukuken yasak olduğu, bayinin aktif çabası olmaksızın bölge dışındaki müşterinin bayiye ulaşması halinde bayi tarafından serbestçe satış yapılabileceği, bölge dışından gelen müşterilere satış yapılamayacağı yönündeki uyarı uygulamasının yapılmayacağı ve bayinin yetkili olmayan dağıtıcılara ereve Bayilik Sözleşmesi'ne uygun olarak satış yapmasına ilişkin herhangi bir kısıtlama bulunmadığı ifade edilmektedir. Ayrıca bahsi geçen metnin bayiler tarafından elektronik ortamda alındığının tevsik edileceği, metnin bayiye ulatığının ortaya konulacağı, elektronik ortamda konu metnin bir kısım bayilere iletilememesi halinde fiziken ilgili metnin bayilere alındı karşılığında teslim edileceği taahhüt edilmiştir. Ek olarak, duyuruya aykırılığın mevzuata aykırılık doğurabileceği, rekabet hukuku mevzuatına ve bu mevzuata uygun Şekilde hazırlanan duyurulara aykırı davranılmaması gerektiği hususlarının da duyuruda yer alacağı ve duyurunun daimi olarak Tmosan Bayi Portalı'nda yer alacağı ve uyumun takip edileceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu duyuru metni ile TMOSAN bayilerinin pasif satışların yasak olmadığı konusunda yeterince açık bir Şekilde bilgilendirileceği, bu çerçevede TMOSAN tarafından sunulan taahhüdün uygun ve yerinde olduğu kanaatine ulaşılmaktadır.
- (42) TMOSAN tarafından sunulan taahhüt metninin 4. maddesinde; TMOSAN'ın satış, pazarlama ve operasyon ekipleri ile bayilerine yönelik olarak düzenli bir Şekilde rekabet hukuku eğitimi programı düzenleneceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu eğitim kapsamında yukarıda yer alan taahhütler dâhil olmak üzere verilecek rekabet hukuku eğitiminin hem bayiler hem de TMOSAN alıanları düzeyinde verilecek olmasının rekabet bilincini artıracaağı, böylece bilgisizlik kaynaklı rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin önüne geçilebileceği, dolayısıyla taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.
- (43) TMOSAN, taahhütlerin Kurul tarafından kabulüne dair kısa kararı tebliğ aldığı tarihi müteakip üç ay içinde taahhütleri uygulamayı ve taahhütler ile bunların uygulanması hakkında ilgili belgeleri içeren bir raporu Kuruma tevsik etmeyi taahhüt etmektedir.
- (44) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, TMOSAN tarafından sunulan taahhütlerin, dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını gidereceği, aynı zamanda taahhütlerin uygulamaya konulması için belirlenen srenin de makul olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

(45) Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararı ile yürütülen soruşturma kapsamında,

- Tümosan Motor ve Traktör San. AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 19.09.2023 tarih ve 42626 sayı ile intikal eden nihai taahhüt metninin, dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne,
- Tümosan Motor ve Traktör San. AŞ'nin sunmuş olduğu taahhütlerin, kısa kararın Tümosan Motor ve Traktör San. AŞ'ye tebliğini takiben 3 (üç) ay içinde Kuruma tevsik edilmesine,
- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek; bayilerin pasif satışlarının kısıtlanması, bayilerin yetkisiz dağıtıcılara yapacağı satışların kısıtlanması ve bayilere belirsiz süreli rekabet etmeme yükümlüğü getirilmesi iddiaları bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılmasına,
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.